

12

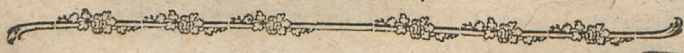
5

DISSERTATIO IVRIDICA
 DE
 IVRIBVS EX CESSIONE
 TAM VALIDA,
 QVAM INVALIDA,

1780, 1.

P. 10

QVAM
 ANNVENTE NVMINE DIVINO OPTIMO MAXIMO,
 EX
 CONSENSV AMPLISSIMI ORDINIS IVRECONSVLTORVM,
 IN ALMA ROSTOCHIENSI,
 PRAESIDE
 MAGNIFICO NVNC ACADEMIAE RECTORE
 DOMINO
 WALTER VINCENT WIESE,
 IUR. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.
 NEC NON FACVLT. IVRID. SEN.
 PRAECEPTORE SVO SVMME COLENDO,
 ANNO MDCCLXXX, DIE XX. IVNII,
 PVBLICO IN AVDITORIO,
 HORA NONA ANTEMERIDIANA
 DEFENDET
 AVTOR ET RESPONDENS
 IOACHIM HEINRICH CHRISTIAN LVEDERS,
 ROSTOCHIENSIS.

ROSTOCHII,
 TYPIS ADLERIANIS.

DISSERTATIO IURIDICA

DE

IVRIBVS EX CESSIONE

IN VALIDA

QVAM IN VALIDA

AVTORE

AVTORE

ANNVENTE IVRINE DIVINO OPTIMO MAXIMO

IN

CONSENSU AVSTRIAE ORDINIS HONORABILISSIMO

IN AUSTRIA

TRABIS

MAGNIFICENTISSIMO ACADEMICISSIMO

RECTORI

WALTER VINCENT WILHELM

AVTORE

PRAECEPTORE SVO SVMMO COLEBDO

AVTORE

FRANCO FRANCO FRANCO

AVTORE

AVTOR ET RECTOR

IOACHIM HEINICH CHRISTIAN

AVTORE

FRANCO FRANCO FRANCO

117

VIRIS

ILLVSTRIBVS ATQVE CONSVLTISSIMIS,

D O M I N O

ERNESTO BALTHASARO FREHSE,

SERENISSIMI DVCIS MEGAPOLITANI

CONSILIARIO AVLICO,

HVIVSQVE

FILIIS PRAESTANTISSIMIS,

D O M I N O

IOACHIMO FRIEDERICO FREHSE,

SERENISSIMI DVCIS MEGAPOLITANI

A CONSILII IUSTITIAE,

NEC NON

D O M I N O

CAROLO HERMANNO FREHSE,

IURIS VTRIVSQUE DOCTORI ET PRACTICO

FAMIGERATISSIMO,

TVTORI SVO VALDE DEVENERANDO,

MAECENATIBVS ATQVE FAVORIBVS SVIS

OMNI, QVA PAR EST, OBSERVANTIA IN PERPETVVM

COLENDIS,

PRIMITIAS HASCE ACADEMICAS
ERNESTO BAIFFARO PARENSE
PIETATIS, AC REVERENTIAE DEBITAE
MEMORIAM, SIMVLQVE IN GRATISSIMI,
OB PLVRIMA IN SE COLLATA BENEFICIA,
DOCUMENTVM ANIMI,

SACRAS ESSE CVPIIT,
ILLORVM NOMINVM

author obsequiosissimus,

IOACHIM HEINRICH CHRISTIAN
LVEDERS.

DE
IURIBVS EX CESSIONE
TAM VALIDA,
QVAM INVALIDA.

§. I.

Introitus.

Si qua vnquam in iure materia est contentiosa, an-
que ad certamina atque dissensus DD praebuit; est
illa de cessione. Id quod, et quia tum magna gra-
uitate, tum quotidiano in praxi vsu se commendat, me
commouit, eam argumentum huius meae dissertationis ex
compluribus eligere. Adfunt quidem iamiam plura de hac thesi
scripta, vt BRVNEMANNI Tractatus de *cessione actionum*; de ead-
dem materia quoque tractasse LENZIUM et a SANDE inveni, quo-
rum amborum vero scripta, cum ad manus non fuere, in huius etiam
differ-

dissertationis vsum vertere non potui. Notatu dignus praeterea hic est STRYKII Tractatus de iuribus et actionibus non cessibilibus, quocum conueniunt aliorum DD scripta. Sed aliter hi viri illustres eam, ac mihi mens est, pertractarunt materiam. Prius vero, quam ipsum huius dissertationis caput adgredior, haud ab re puto, nonnulla antea generalia de cessione praemittere, partim vt solitum vsum modumque dissertationum sequar, partim vero, vt ex hisce praesliminaribus eo evidentior adhuc reddatur tractatio; quibus peractis, sum ad iura transitorus, quae cedi possunt, et quae cessione non sunt obnoxia; porro quae, facta cessione, simul ad cessionarium transferuntur; et denique ad invalidas me conferam cessiones.

§. 2.

De variis significationibus verbi: cedere; et quo sensu hic sumitur.

Non iniuste verbum: *cedere*, ad illa vocabula refertur, quae in iure tam multis, tamque variis gaudent significationibus. Sed meo haud conueniret proposito, omnes singulosque huiusmodi significatus explicare, ac valde quoque superfluum esset, cum eos iam diu DD ample ostenderunt ^{a)}. Ad praecipuos eorum referri meretur idioma illud, quo saepissime Icti vtuntur; *dies cedit*; per quod tempus exprimitur, quo obligatio initium trahit, suumque nanciscitur valorem ^{b)}. Porro quoque indicat dimissionem bonorum, quando is, qui creditoribus suis satisfacere nequit, his bona sua tradit, vt exinde, quantum potest, credita eorum, extinguantur; et hic sensus adest in Titulo ff. *qui bonis cedere possunt*. Frequentius vero *cessio*, translationem iuris sive actionis cuiusdam denotat ^{c)}, qui significatus etiam hinc tractationi proximus est. Est itaque hic *cessio*: *plenaria translatio iuris in alterum* ^{d)}. Non otiosum in hac definitione est praedicatum: *plenariae translationis*; non enim cedens ius sive debitum alteri pro parte cedere potest, quia debitoris conditio ideo fieret deterior, quo casu vero cessio sit invalida. (conf. infra §. 6.)

^{a)} Varias significationes vocabuli *cessio*, reperimus apud STRYCK de iurib. et act. non cessib. C. I. §. I. BRUNNEMANN de Cess. act. C. 7. n. 1. ^{b)} Huc

- b) Haec spectat Titulus ff. *Quando dies legator, cedit.*
- c) *L. ii. C. de Donat. L. 1. §. 4. ff. de acqu. poss. L. 76. ff. de Solur.*
- d) Definiunt alii etiam per abdicationem iuris et plenariam translationem in alterum. Conf. STRYCK *de Iurib. et act. non cessib. C. 1. §. 7.* At superfluum mihi videtur praedicatum: *abdicator*, nam ex idea plenariae translationis iam prono alveo fuit, ut intuitu transferentis ius abdicetur.

§. 3.

Differentiae inter venditionem iuris, cessionem, delegationem et assignationem.

Licet tam venditio et cessio iuris, quam delegatio et assignatio in eo inter se similia sint, ut omnes ad modos pertineant, quibus quis ius suum in alterum possit transferre; in quibusdam tamen diuersa sunt, et nonnullis ex rationibus inter se differunt. Idea cessionis accuratius perpenfa, minus erit perspectu difficile, eam esse vocem generaliorum, omnesque alias in se continere species alienationum, siue onerosae sint, siue lucrativae. Hoc quoque nostra suppeditat in §. antecedente exhibita cessionis definitio; quod nempe sit *plenaria translatio iuris in alterum*. Nunc vero talis translatio iurium diuersis et compluribus potest modis fieri, tum venditionibus et donationibus, tum quibuslibet aliis conuentionibus. Praecipue vero ratione effectuum discrepant; huc maxime pertinet: 1) quod cessio possit fieri inuito, immo infcio debitore. (de quo in §. 5. plura); tantum vero abest, ut hocce etiam in delegationibus locum inueniat, ut tunc potius consensus debitoris delegati omnino requiratur; expresse enim ALEXANDER in *L. i. C. de nouat. et delegat.* sancit: *Delegatio debiti, nisi consentiente et stipulanti promittente debitore, iure persici non potest; nominis autem venditio et ignorante vel inuito eo, aduersus quem actiones mandantur, contrahi solet.* 2) Debitor cessus omnes suas exceptiones, quas contra creditorem suum cedentem habuit, contra cessionarium etiam saluas retinet; a) aliter vero sese habet in delegatione; qui enim sese delegari passus est, eo ipso exceptiones illas remittere censetur. b) 3) Si quis actionem siue nomen delegauit, et quidem et creditore et nouo debitore consentientibus,

tibus. Licet deinde nouus debitor soluendo non est, creditor tamen debitorem priorem delegantem, et ab eo semel liberatum conuenire nequit. c) Idem quoque obtinet in actionibus venditis atque cessis, *L. 4. ff. de Hered. vel act. vend.* satis enim ex hac lege constat, venditorem nominis non obligari, vt nomen venditum siue cessum bonum et idoneum praestet, si modo verum sit; quod etiam obtinet, licet expresse euictionem promiserit; quippe quae promissio de veritate, non de bonitate nominis intelligenda est, nisi in specie ad bonitatem est extensa, teste LEYSERÖ *in med. ad Pand. Spec. 199. M. 3.* Aliter vero res sese habet, si venditor in dolo versatur. d) Ab his vero speciebus assignatio recedit; remanet enim creditori, cui est assignatum, regressus contra assignantem, quoniam, vt prael. Dn. LEYSER ait, e) antiquo suo iuri renuntiare creditor, qui nomen aliud sibi assignari patitur, non videtur f), et q. s. r.

b) MEVII *Decis. P. 4. D. 325. n. 8.*

c) BOEHMER *in Comp. Dig. Lib. 16. Tit. 2. §. 10.*

c) *L. 8. C. de Nozar. §. 3. I. Quibus mod. toll. obligat. verbis: nam interuentu nouae personae noua nascitur obligatio et prima tollitur, translata in posteriorem.*

d) BOEHMER, c. 1. *Tit. de Hered. vel act. vendita §. 8.*

e) c. 1. *Spec. 199. m. 2.*

f) STRYCK *Vf. mod. L. 18. Tit. 4.*

§. 4.

Cui comperat facultas ius suum cedendi; et num cessio semper sit actus voluntarius?

Ex definitione cessionis facile erit perspectu, pronoque alveo fluit, eam alienationis quandam esse speciem. Ex quo illico nunc potest desumi, satisque luculenter apparet responsio ad quaestionem, cui nempe comperat facultas iura sua cedendi. Sua sponte enim iam sequitur, vt, quicumque pollet facultate alienandi, facultate quoque polleat cedendi a) et vice versa, vt, quicumque non pollet facultate alienandi, facultate quoque cedendi non polleat. Qua igitur ratione cum effectu iuris infantes, infantiaeque proximi, quibus nempe facultas alienandi prohibetur

hibetur b) sua cedere iura omnino nequeunt. Sub hac prohibitione quoque minores, c) prodigos, furiosos d) cet. contineri, non est qui dubitat. Pertinent huc quoque feminae in illis terris, vbi minoribus aequiparantur, nilque absque curatorum consensu facere illis licet, vti in Saxonia e) et praesertim Electorali, teste SAM. STRYCKIO in Tractatu de Iurib. et act. non cessibil. C. I. §. 3. Ex idea cessionis porro iterum sequitur, eam in regula esse actum voluntarium. Eam enim ad species pertinere alienationis, iam supra monuimus; potest vero ordinarie nemo ad ius suum alienandum cogi, ergo etiam non ad cedendum. Patitur tamen haec regula quasdam exceptiones, vbi etiam ad cedendum quis obligatus est, f) Huc spectat beneficium cedendarum actionum, quod competit inter alios fideiusfororum alteri, qui in solidum soluere cogitur, eo tendens, vt solutionem creditor ab eo non possit exigere prius, quam ipsi cesserit actiones suas contra caeteros confideiusflores, g)

- a) BRVNEMANN de Cess. act. C. 2. n. 1.
 b) SAM. STRYCK de Iurib. et act. non cessibil. C. I. §. 2. §. 10. I. de iur. iur. stipul.
 c) Tir. ff. et C. de rebus minor. non alien.
 d) L. 40. ff. de R. I.
 e) Ius Sax. Provinc. L. 1. Art. 43. seqq. Const. Elect. 15. §. gleicher Gestalt etc.
 f) L. 37. D. ad SCrum Trebell. L. 40. §. 2. de petit. hered. L. 2. §. fin. famil. hercisc. L. 35. §. 4. de contr. E. V.
 g) BOEHMER c. l. Tir. de fideiuss. et mandar. §. 21.

§. 5.

Cessio potest fieri, inscio et inuito debitore, non vero debitor, inuito creditore, alium debitorem substituere potest.

Per cessionem succedit cessionarius in locum creditoris cedentis, ita, vt omne ius, quod ante factam cessionem ad hunc pertinuit, ad illum transferatur. Cum itaque debitori cesso cessio legitime facta

B
nullum

nullum adfert damnum, et ipsi vnum idemque est, an illi aut huic sit obligatus; sequitur, cessionem quoque, tam incerto, quam inuito debitore, fieri posse. a) Ob stare quidem huic sententiae videntur, *L. II. C. de contrah. emt. et L. 55. ff. de O. et A.* illam exhibentes iuris regulam: *neminem inuitum alteri posse obligari*, id quod tamen hic fieret, si cello, inuito debitore, facta valida foret. Sed limitanda est adducta regula, tunc modo applicanda, si de obligatione agitur principali, aut nullum adhuc factum, ex quo obligatio quaedam iam orta est, praecesserit. Locum igitur haberet, si quis quem, cum quo ipse in nullo esset obligationis nexu, alteri inuitum vellet obligare. Aliter vero res sese habet, si principalis iam adest obligatio, id quod hic locum inuenit; debitor enim cessus etiam ante factam cessionem creditori cedenti ad debiti solutionem fuit obligatus; repraesentat vero cessionarius ex iuris interpretatione primi creditoris personam, teste HELPFELDT in *Comp. Dig. Tit. de Hered. vel act. vend.* Salua itaque thesis manet, cessionem etiam, inuito debitore, factam esse validam. Semper tamen consilii est, et commodum cessionarii suadet, vt debitor cessus de facta cessione certior reddatur, id quod ex §. 7. adhuc magis apparebit. Non vero ea, quae de cessione, inuito, debitore, dicta sunt, vice versa etiam de creditore possunt asseri, vt nempe debitor suo loco quoque alium debitorem, inuito creditore, possit substituere. Quis enim est, quem fugit permagna et eminens differentia, inter iura actiua, ex quibus ab aliis obligationes poscimus, atque passiua, intuitu quorum nos aliis sumus obstricti. De actiuis omnino dici potest, ea posse ordinarie semper etiam, inuito debitore, legitime cedi, quia nempe dispositio eorum a nostra dependet voluntate, minime vero de his; sana enim iam ratio dicitur, debitores absque sufficienti satisfactione, aut sine consensu creditoris semet ipsos ab obligationis nexu nequaquam posse liberare. Maximo quoque creditori foret damno, si debitorem substitutum accipere cogi posset; ad eum enim omne spectaret ratione debiti periculum, ac ipse omne ferre damnum teneretur, si postea nouus debitor non esset soluendo b). Dependet itaque a mero creditoris arbitrio, num alium debitorem loco prioris recipere vellet, nec ne; et hoc casu, licet nouus debitor aequae idoneus esset, illum accipere, inuitus non potest cogi.

a) *L. 3. C. de Hered. vel. act. vend. L. 6. ff. de nauar. L. 1. C. ibidem.*

b) *L. 3. f. C. de Nauar.*

§. 6.

Creditor, inuito debitore, ius pro diuiso cedere non potest.

Iam supra demonstraui, creditorem ius suum pro lubitu, inuito etiam debitore, posse legitime cedere. Legitimae vero cessionis requisitum quoque est, vt non cum damno debitoris coniuncta sit, nec huius conditio exinde fiat deterior. a) Nunc vero satis euidens est deterioratio, quam debitor sentiret, si creditor debitum pro diuiso et in plures personas vellet cedere; pluribus enim tunc connecteretur creditoribus, quibus omnibus singulis esset obligatus, indeque posset pluribus vexari actionibus. b) Praeterea legibus est expresse sancitum; quemadmodum quis cum vno saltim contraxerit, ita quoque absque illius consensu creditum non posse diuelli c); et vti creditor particulari solutionem acceptare non cogitur, sic etiam debitor recte contradicere potest, per cessionem debiti pro diuiso in plures personas, ipso inuito factam, suam detericrem fieri conditionem. Non id solum de illo potest casu obtineri, si cessio ita facta est, vt cedens totum suum ius ad diuersos cessionarios transferat, et ipsimet nihil de eo remaneat; sed satis apte etiam, vt ego quidem arbitror, ad illos casus est extendendum, si creditor vellet partem iuris alii cedere, partem vero illius seruare d). Nam si accuratius rem consideramus, minus perspectu erit difficile, omnes, quae de priori casu enarratae sunt, rationes, hic quoque posse applicari. Sicuti enim debitor cessus, si creditor totum ius suum in plures personas transfert, pluribus obligatur creditoribus, ita quoque hic fieret, nempe antiquo suo creditori et nouo cessionario.

a) BOEHMER c. 1. Tit. de Hered. vel. act. vend. §. 7.

b) STYCK de Iurib. et act. non cessib. C. VI. §. 4.

c) Arg. L. 27. §. fin. ff. de pecul.

d) Bene ergo notandum est, quod, si BRUNNEMANN de Cess. act. C. V. n. 37. quaestionem proponit, quinam praefertendus sit, vtrum cedens, an cessionarius, si concurrant, parte nempe debiti cessa, parte a cedente retenta, id de eo solummodo casu sit intelligendum, si talis cessio, consentiente debitore cello, facta est.

§. 7.

An debitor cessionis ignarus debitum cedenti cum effectu iuris soluere queat?

Contra omnem certaret aequitatem, omnemque rationem, si quis debitori factae cessionis ignaro imputare vellet, quod debitum cedenti soluisset. Valide itaque debitor, omiſſa denunciatione, creditori cedenti ſoluit, ita vt hac ſolutione in totum liberetur *a)*. Porro valide quoque cum creditore cedente paciſcitur atque tranſigit, vt per tale pactum ſuae transactionem ceſſionarium repellat. Expreſſe hoc in *lege ſu. ff. de tranſact.* ſancitum reperimus; ibi: *venditor hereditatis cum debitore hereditario, qui ignorabat, venditam eſſe hereditatem tranſegit, ſi emtor hereditatis hoc debitum ab eo exigere velit, exceptio tranſacti negotii debitori propter ignorantiam ſuam eſt accommodanda.* Sunt qui hanc legem modo ad transactionem pertinere et ad alia negotia non poſſe extendi, contendunt; male vero, teſte *LAVERBACHIO in Compend. Dig. Tit. de Hered. vel act. vendita*, quia nempe in aliis negotiis eadem eſt aequitatis ratio, nam vt per transactionem, ita etiam per ſolutionem debitor ab obligatione liberatur, et inde ceſſionario contra debitorem nulla remanet actio, ſed ſolummodo ex vendito agit contra venditorem, vt nomen praefet, aut id quod intereſt *b)*. Aliter vero reſe habet, ſi debitor ceſſus de facta ceſſione certior fuit, tunc enim cum effectu iuris creditori cedenti ſoluere debitum omnino nequit *c)*, et ſi nihilominus factum eſt, iterum ſoluere debet *d)*. Rationem huius iuris, quod nempe debitor ceſſus ceſſionis ignarus, cum effectu iuris et liberationis creditori cedenti ſoluere poſſet, alii ideo deduxerunt, quod aliquod adhuc dominium penes cedentem etiam poſt factam ceſſionem remaneat *e)*. Re vero accuratius conſiderata, haud difficiliter inuenimus, fictum illud dominium cedentis rationem eſſe non poſſe; illud enim non tollitur per id, quod debitor ceſſus de ceſſione facta certior reddatur. Sed conuenientior mihi videtur ſententia *LVDOVICI*, qui in *Doctrina ff. L. 18. T. 4. ff. 9.* ita ratiocinatur: *Ergo non ex hac cauſſa, quaſi venditor adhuc ſit dominus, hic enim, quod a debitore accepit, emtori reſtituere tenetur; ſed haec eſt vera ratio, quoniam debitor ceſſus in ignorantia facti alieni conſtitutus fuit,*

fuit,

fuit, et sic ipse ignoratur. Magis genuina ratio itaque videtur bona fides debitoris in ignorantia versati, accedente culpa cessionarii, cui est imputandum, quod illi cessio non sit denunciata. Subleuat praeterea hanc opinionem cit. L. f. ff. de Transact. verbis: *propter ignorantiam suam est accommodanda*. Probatur itaque, quod supra monui, consilii esse tutissimumque, ut debitorem certiorum faciat cessionarius de facta sibi cessione.

a) LAVTERBACH *Comp. Dig. Tit. de Hered. vel act. vend. L. 3. C. de novat. quam de actione cessa loqui probavit BACHOVIVS de act. D. 4. rh. 3.*

b) de COCCII *Ius contror. Lib. XVIII. T. 4. qu. 19. L. 23. §. 1. ff. de hered. vel act. vend.*

c) BRUNNEMANN *de cess. act. C. 5. n. 22.*

d) STRYCK *de caut. contract. S. 4. C. 2. §. 8.*

e) BRUNNEMANN *l. cit. n. 21.*, qui praeterea allegavit LENZ, C. 23. m. I.

Quibus praemissis, me ad iura convertito, quae vel cedi omnino nequeant, vel quae cessioni sunt obnoxia. Ad determinandam vero hanc quaestionem diversas iuris regulae a Iureconsultis ponuntur. Huc pertinet primo; *Quaecumque sunt personalia, non sunt cessibilia*; porro; *quidquid non potest ad heredes transmitti, non est cessibile*; et vice versa: *quidquid est transmissibile, illud quoque est cessibile*.

Sed acriter contra adductas regulas certarunt DD. easque auctoritate privare quaesiverunt. Fundant suas opiniones in eo, quod multi in iure casus inveniuntur, qui contrariantur hisce adductis regulis b). Sic a teste dicunt exemplum in usufructu; cuilibet enim notum est, usufructum ad dies vitae competentem esse ius personale et ad heredes non transmittendum, secundum regulas igitur praedictas, *quidquid est personale, non potest cedi, et quidquid ad heredes non potest transmitti, est quoque non cessibile*, non deberet cessionem admittere, nihilominus tamen usufructuario in legibus cessio usufructus expresse est permessa c). Ultime regulae; *quidquid est transmissibile, est quoque*

quoque cessibile, obstat inter alia exemplum de rebus litigiosis, quae, etsi ad heredes transeunt, cedi tamen prohibentur *d)*. Quo euenit, vt nonnulli DD. et inter alios LAUTERBACH in *Comp. Dig. Tit. de hered. vel act. vend.* hisce regulis omnem denegare valorem voluerint. BRVNEMANN vero in *Tr. de cess. act. C. IV. n. 20. seq.* eas defendit, atque prae laudato LAUTERBACHIO contradixit; quantum autem ad res attinet litigiosas, eas tantummodo exceptionem sistere a regula, contendit.

Quando de iuribus personalibus hic sermo est, praecipue quid sub illis intelligatur, et quo hic sumantur sensu, vt accuratius determinemus, necesse duco. Omnia, scimus, iura, quae ex contractu solummodo nascuntur, et non rem, sed personam tantum afficiunt, dici iura ad rem, siue quod idem est, *personalia*; de illis hic non tractari, certo constat, cum hac ratione a cessione omnino non eximuntur, sed de eis, quae certae personae cohaerent, vel, vt BRVNEMANN *d. tr. C. 4. n. 22.* definit, *quorum causa proxima est qualitas personae.*

Ad conferuandam nunc, supra adductam regulam: *quidquid est personale, non est cessibile*, haud inconueniens mihi videtur distinctio inter iura ita personalia, vt morte finiantur, hinc ad heredes non transeant, et iura, quae personae ita cohaerent, vt ab illa auelli omnino nequeant, quae personalissima nominari solent. Quantum ad haec, stat semperque stabit regula illa, *e)*. Si vero ius meum est ita personale, vt morte extinguatur, minime sequitur, ad alios cedi id nunquam posse. Recte itaque de COCCERIS *f)* profert: *si quid mihi, ad dies vitae meae promiseris, morte mea finitur, sed me viuo alii cedi potest.* Multis hoc confirmatur exemplis. Huc spectat primo ususfructus ad dies vitae; illius cessionem licitam esse, probant LL. iam supra allegatae *g)*; sed facile potest intelligi, hanc cessionem non diutius valere, quam ad vitam cedentis, cum hic ad cessionarium plus iuris non potest transferre, quam ipse habuit; porro actiones poenales morte colluntur, et ideo ad heredes non transeunt *h)*, nisi his iam sit contestata *i)*; interim tamen, dum durant, a viuo alii cedi possunt secundum *L. 14. pr. ff. de furto et L. 31. pr. ff. de act. emt. et vend.* id quod confirmat *de COCCERIS loc. cit. et q. si cessionarius hereditatem* *g)* *BRVN-*

a) BEVNEMANN *d. tr. C. 4. u. 21. et 22.*

b) LAVTERBACH *in Comp. Dig. Tir. de. Hered. vel. act. vend.*

c) §. 1. I. *de usu et habit.* cuius verba notatu digna haec sunt: *usuarius — — — nec ulli alii ius quod habet, aut vendere aut gratis concedere potest; cum is, qui usufructum habet, possit haec omnia facere. L. 12. §. 2. ff. de Usufr. vbi: Usufructuarius vel ipse frui ea re, vel alii fruendam concedere, vel locare, vel vendere potest. et L. 67. ff. de Eod. ita sonans; Cui Usufructus legatus est, etiam invito herede eum extraneo vendere potest. Quibus cum convenit L. 13. C. de Usufr. et habit. ita sonans; quid enim distat, sive ipse legatarius maneat, sive alii CEDAT.*

d) L. 2. *et L. fin. C. de Litigios.*

e) Hic notes velim singulare illud, quod fisci privilegia etiam personalia in cessionatis transferri possint. *L. f. C. de priv. fisci; conf. LAVTERBACH in Comp. Dig. Tir. de Hered. vel act. vend.*

f) *de Cocceii Exercitar. Tom. 2. Disp. 65.*

g) Distinguunt alii inter ius usufructus et usufructum ipsum, sive perceptionem emolumentorum et fructuum; illud cedi non posse volunt, bene tamen haec. Sed re accuratius considerata, hic nil, nisi subtilitates invenimus, eum ipsa legitima perceptio fructuum semper ius percipiendi ponit.

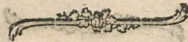
h) BOEHMER *c. l. Tir. de Obligar. et action. §. 23. in f.*

i) L. 26. ff. *de Oblig. et act.* ibi: *omnes poenales actiones post litem introitam et ad heredes transeunt. Add. L. 58. ff. de Eod.*

§. 9.

Applicatio ad specialia.

Ut, quae dicta sunt, eo evidentius appareant, licebit ea ad specialia applicare. Minime vero mens mihi est, propositoque minus quadraret, omnes illas iurium personalium recensere species, sed nonnulla solummodo de illis allegaturus sum. Beneficium illud aërtis minoribus concessum personale esse, non vllum adest dubium, cum minoribus ratione singularis suae conditionis indultum est; sed tamen pro mere tali, mea quidem opinione, non est accipiendum; indistincte id enim non conceditur secundum *L. 44. ff. de minorib. et L. 6. ff. de Rest. I. I.* sed solummodo contra illa negotia, ex quibus

laesionem sentiunt; respiciendum itaque semper est ad id, contra quod restitutio quaeritur. Non inconuenienter exinde potest colligi beneficium restitutionis minorum partim esse personale ^{a)}, quia nempe personae minoris inhaeret, partim vero reale, quia simul semper debet negotium, contra quod minor est restituendus, considerari. Hoc ulterius etiam inde est praesumendum, quod illud beneficium quoque ad heredes transeat, uti clarius apparet ex *L. 18. §. fin. ff. de minor.* id quod vero, si mere personale esset, locum inuenire non posset. An vero illud etiam cessione sit obnoxium, id magnum inter DD. protulit dissenfum. Quantum ad beneficium illud in genere et absque respectu ad singularem quandam actionem, cui annexum est, attinet, mea quidem sententia, indubitatum est, ut cedi non possit. Probe autem notes velim, me sub hac voce nihil aliud intelligere, quam si v. c. minor beneficium aetatis in totum vellet abdicare, et alteri, eo alias non gaudenti, cedere; ratio enim huius beneficii in minore simul est qualitas personae ipsius, cessare vero illa, si alteri aetate maiori cederetur. Alia vero quaestio est: num etiam in specialibus casibus locum non habeat, e. gr. si minor actionem, quam amisit, quae tamen ipsi per restitutionem ex capite aetatis salua est, alteri cessit, num hoc casu in cessionarium vna cum actione, beneficium quoque restitutionis possit transferri; et hoc in casu sententiis de *COCCEII* et *STRYCKII* ^{b)} calculum adicio, qui nempe affirmant, si actio ipsa modo sit cessibilis, *privilegia* quoque *ei annexa* simul in cessionarium transferri. Accedit quoque, uti iam dictum est, ut, cum actio ista ad minoris heredes transeat, cum suo beneficio illa transferatur ^{c)}. Alii etiam restitutionem in integrum cedi posse ea conditione affirmant ^{d)}, si, ut fieret, expresso sit sancitum pacto. Mea vero opinione id superfluum est, cum *LL. cessionem R. I. I.* absque tali conditione concedunt. Pari ratione id etiam dicendum erit de obligationibus feminarum ex intercessione, et filiorum familias ex mutua pecunia; cum enim illae penitus sunt inefficaces ex Senatus consulto Velleiano et Macedoniano; sequitur, ut etiam non aliter, ac inefficaces in alterum possint transferri, id est, cum beneficiis coniunctis; clarius hoc in *L. 7. §. 1. ff. de except. cum respectu intercessionis feminarum contra Senatus consultum Velleianum factae, cum intuitu beneficii filio familias in SConsulto Macedoniano indulti, sancitum reperimus.*

a) Quid-

- a) Quidquod BRVNNEMANN *in cit. rr. C. IV. n. 71.* contendit; R. I. I. minorum solummodo esse beneficium reale, cum rei tantum, non vero personae minoris iudicium sit; cui vero opinioni minime possum assentiri, cum plane contra rationem certat, cur beneficium aetatis introductum sit, nempe ob lubricitatem aetatis et fragile minorum iudicium; satis clare praeterea contrarium testatur *L. 6. ff. de L. I. R.* verbis. *non solum aetatis beneficio.*
- b) de COCCEN Exercit. Tom. 2. Diss. 65. et STRYCK de Iuribus et act. non cessib. C. V. §. 4. Apparet hoc quoque ex *L. 24. ff. pr. de minor.* ubi: *Sed compellendus est (minor), sic ei (maiori) cedere auxilium in integrum restitutionis.* Vti quoque ex *L. 68. ff. de I. R. 42. ff. de adm. rur. L. 3. §. 3.*; de liber. legat.
- c) *L. 18. §. fin. et L. 19. ff. de Minor. L. vn. C. si advers. dotem.*
- d) Conf. SCHNEPPER de Iure cesso.

§. IO.

De specialibus privilegiis a principe personae cuidam concessis.

Ad iura ita personalia, ut anelli nequeant, spectant inter alia privilegia, quae princeps cuidam personae ex speciali concessione indulgit; e. gr. privilegium immunitatis a tributis vel contributionibus, et q. l. r. Quae itaque privilegia sicut ad heredes non transeunt, nisi etiam illis simul sint concessa; ita quoque aliis cedi non possunt, cum mere personalia sunt, et eorum causa proxima est in qualitate personae, quae talibus privilegiis gaudet. In hoc enim sensu semper sunt restrictivae et non ultra verba concessionis interpretanda, nec rescriptum, in quo princeps hoc privilegium permisit, unquam ultra mentem concedentis vlla ratione est extendendum ^{a)}; prono igitur inde alio fluat, ea neque cedi, neque alio quovis modo posse ad tertium transferri, quamvis quis omnia sua bona atque iura alteri cedat. In *c. fin. X. de rescript.* ubi varii recensentur modi, quibus quis privilegii sibi specialiter concessi abuti possit, ad illos etiam cesso in tertium numeratur, et non solum amissione eorum puniri sancitum est, sed eum etiam, qui hoc modo se commodis privilegii indignum praebuit, ad expensas et damna ex tali abusu orta teneri.

a) Conf. BRVNNEMANN, de cess. act. C. IV. n. 23.

C

§. II.

§. II.

Ius eligendi et optionis an sit cessibile?

Huc porro pertinet ius eligendi et optionis, secundum *L. 76. pr. ff. de V. O.* id quod nempe certis personis specialiter competit. Itaque quaestio occurrit, num illud ius eligendi et optandi cedi possit. *ERVNEMANN d. tr. c. IV. n. 41.* et *STRYCK de iurib. et act. non cessib. C. V. §. 2.* hoc ius non esse cessibile, defendunt; quorum posterior allegat *OLEAM*, qui in *tr. de cess. act. tit. 3. qu. 8. n. 5.* contrariam defendit sententiam, illa commotus ratione, quod nempe illud ius etiam ad heredes transeat. Secundum regulam igitur iam supra adductam, *quidquid ad heredes est transmissibile, est quoque cessibile*, ius eligendi et optandi quoque cessione foret obnoxium. Alit iam antea monui, et exempla ibi in contrarium adducta satis probant, eam regulam non semper firmissimum esse fundamentum, notamque infallibilem; quamobrem quoque prael. *STRYCK* in *d. tr.* cum sententiam *OLEAE* refutare studet contrariam, *cogitandum est*, ait, *regulam illam rationis et infallibilis notae loco non esse debere — sed tantum indicis loco haberi, et officium suum facere, si nullae aliae in contrarium militent leges vel rationes.* Quantum ad transmissionem ad heredes, ea hoc casu non ex iure successionis, sed tantum ex speciali legis beneficio datur; id quod ut veritati sit conveniens, sat luculenter probat *§. 23. I. de legat.* Loquitur haec lex de eo casu, si nempe testator legatario legatum optionis, i. e. ut ex suis bonis optare possit, reliquit. Ex ea nunc perspicitur, ius optionis iure antiquiori ad heredes legatarii non transiisse, quando hic, antequam optasset, decessisset. Sed *IUSTINIANVS* postea speciali concessione heredibus, ut ad ipsos quoque illud ius transmitteretur, indulgit. Potest itaque etiam non cedi optionis privilegium, quod competit uxori supersititi post mortem mariti, ut possit aut dotem illatam, aut certam ex bonis mariti portionem petere ^{a)}, quia solummodo personae, non vero rei concessum sit illud privilegium. In iure Saxonico aliud adhuc obtinet ius optionis, quod vulgo appellatur *das Kühr-Recht*, sive *die Kührgerechtigkeit* ^{b)}, ut cuius nempe inter plures heredes, quibus testator certas haud assignavit partes, si omnes eiusdem sint sexus, maior dividit, minor eligit, concurrente vero cum

cum masculo femina, haec diuidit, ille eligit c). Fundamentum huius iuris *ill. Iureconsultus HELFELDT d)* eruere studet ex iure canonico *C. IX. de Paroch.* Hoc ius, cum ex aetatis aut sexus ratione competit, eamque ob causam personalissimum est, neque ad heredes transmittitur, cessibile quoque non est, sicut in *Constitutione Eleët. Sax. P. III. C. 15.* sancitum reperimus.

a) *STRUCK de Iurib. et act. non cessib. C. V. §. 2.* qui praeterea allegat. *LENZ. C. 20. m. 3. nr. 4.*

b) *Sächsisches Landrecht L. 3. Art. 29.*

c) *Idem loco cit.*

d) *In Comp. Dig. Lib. X. Tir. 2. §. 733. not. 3.*

§. 12.

Num ius protimiseos siue retractus gentilitii possit cedi?

Recte ius protimiseos siue retractus gentilitii, siue quod idem est, consanguinitatis, competens nempe consanguineis, ad iura mere personalia refertur. Simulac enim rationem, ob quam illud ius est indultum, respicimus, ex ea facile erit perspectu, id ad extraneos cedi non posse a). Fundamentum vero istius in eo consistit, vt bona ad familiam pertinentia in ea conferuentur; si vero hoc beneficium ad extraneos cedi possit, eius ratio in totum cessaret, cum per hanc translationem bona ad familiam pertinentia, extra illam dissiperentur. Aliter vero res sese habet in retractu conuentionali b). Acriter quidem inter se certant DD, an hic possit cedi, cum alii affirmatiuum fouent, alii vero negatiuum sententiam; sed, vt ego arbitror, non ita difficilis erit decisio huius contentionis, si modo perpendimus, illud ius retractus conuentionalis nobis ex contractu competere; generalis vero regula adest: omne ius ex contractu quaesitum est alienabile, ergo quoque cessibile, cum ab alienatione ad cessionem recte concluditur, vt iam supra monui. Haecce vero regula generalis semper stabit, donec quis intuitu retractus conuentionalis exceptionem probare potest. Pro adducta thesi praeterea adhuc loquitur *L. 122. §. 3. ff. de V. O.* vbi venditori, qui, obstante tali pacto, rem, intuitu cuius retractus conuentionalis in tertium est cessus, in alium alienauit, exceptionem doli mali posse opponi, exponitur.

ponitur. Bene tamen erit distinguendum, vtrum in contractu illud ius generaliter concedatur, an expresse tantum ad quamdam personam restrictum sit; in illo casu, quae paullo antea dicta sunt, applicantur, in hoc vero, ad alios non erit extendendum, neque cessio in tertium locum inuenire potest, dum ex voluntate contrahentium illi translationi in extraneum renuntiatum est.

a) Dissentiunt nonnulli in quaestione: vtrum illud ius etiam ad agnatum remotiorem possit per cessionem transferri? quorum alii negativam, alii vero affirmativam sequuntur sententiam. Sed duo casus adesse possunt; aut proximus agnatus ius retractus gentilitii ipse vult exercere, nec ne. In illo casu, remotior postponendus est ei, qui ob proximitatem agnationis maiori vritur iure; in hoc vero, proxime sequens iam suo iure ad exercitium huius beneficii admittitur, et nulla opus est cessione. Nam in eo eadem est ratio, cur competat ius retractus, nempe consanguinitas, ac in altero, et vbi eadem est ratio, idem quoque adfuit effectus; si vero de eo sermo est casu, vt proximus agnatus ita cesserit remotiori, vt hic nonnullos, ipso proximiores antecedar, cessio omnino erit invalida, cum sit in damnium tertii, nempe praeteriti, cui nempe maius ius est, quam remotiori. Conf. STRYCK in tr. de Iurib. et act. non cessibil. C. V. §. 8. et BRUNNEMANN in tr. de Cessione action. C. IV. n. 32.

b) Hic notes velim differentiam, quae alias adhuc subest inter retractum gentilitium et conventionalem, in eo consistentem, vt hic solummodo tam diu possit exerceri, donec res, in qua competit, adhuc integra sit, simulac vero iam alteri tradita est, omnino cessat, sed regressus tantum ad venditorem remanet, qui, obstante licet contractu, rem alteri tradit; ille vero, nempe retractus gentilitius, locum quoque inuenire potest; vbi res iam tradita est. Quamobrem a quibusdam dicitur in ius protimiscos in specie tale, et ius retractus; sub illo intelligunt ius prohibendi, ne res alteri tradatur, sub hoc vero ius, rem ad altero, cui iam tradita est, revocandi.

§. 13.

Num Dominus feudi dominium directum, inuito Vasallo, et Vasallus dominium vtile, inuito Domino directo, cedere possit?

Duo in hoc §. occurrunt quaestiones, primum, num dominus feudi dominium suum directum, inuito vasallo, cedere possit, et deinde, num hoc in dominio vtili intuitu vasalli locum habeat?

prio.

priorem quaestionem satis clare respondet constitutio CONRADI, in II. F. 34. §. ex ea lege; ubi verba: *Dominus sine voluntate vasalli feudum alienare non potest.* Ratio huius iuris a DD. in eo ponitur, quod fidelitas in feudo mutua sit, et sicuti dominus a vasallo eam exigere possit, ita quoque vice versa hic quoque ab illo, uti II. F. 6. in §. sancitum inuenimus, ubi: *Dominus quoque in his omnibus vicem fideli suo reddere debet.* Quae fidelitas nempe in eo consistit, ut dominus vasallum, non laedat, et deinde, ut ei legitime protectionem praestet a). Alii vero contendunt, domino alienationem feudi, licet indistincte ei non adferri possit, tamen quoque non semper esse denegandam; itaque distinguunt, vtrum dominum cedatur aequali et maiori, an minori. Posteriori in casu semper prohibeat cessionem, ex eo fundamento, quod nempe exinde vasalli cessi conditio fieret deterior, quia cessionarius minor eum non ita bene, quam cedens maior, protegere valeretur; priori vero casu, si dominum in aequalem siue maiorem cederetur, hanc cessionem omnino iuste atque valide factam affirmant b). Distinctionem illam quaerunt in adducta constitutione CONRADI; at ea lege accuratius considerata, inuenimus, eam ipsa cum lege minus esse conuenientem, dum legislator hic solummodo, id Mediolani obtinere, monet. Quantum ad responsionem vltioris quaestionis, annon Vasallus, inuito domino, feudum extraneo cedere possit, res satis erit expedita; expresse enim ipsi alienatio, inuito domino, interdicitur, II. F. 32. Necessè itaque est, ut semper consensus domini accedat, qui nec in feudo antiquo sufficit, in quo nempe praeterea consensus agnatorum, quorum nempe, feudum extraneo non cedi, interest, requiritur c). Si vero hoc non obstante, vasallus consensum negligit, ut contemnitus domini consideratur, et in poenam huius feloniae, iure suo cadit d).

a) Conf. G. L. BOEHMERI *principia Iur. feud.* §. 249.

b) Contradicere hoc videtur prohibitioni; (de qua postea adhuc plura;) cessionem in potentiores fieri non debere. Sed haec est in cessi de bitoris commodum introducta, ne per ralem cessionem conditio eius fiat deterior, id quod verò in hoc casu in totum cessat; ut potius eius conditio adhuc melior reddatur, quia maior cessionarius vasallo quoque maiorem securitatem atque protectionem praestare valet; ex hac itaque ratione cessioni nil obstat, nisi alias esset prohibita.

c) II. F. 36.

d) II. F. 52.

§. 14.

An nobilitas cedi possit?

Distinguendum hic est inter nobilitatem personalem atque realem. Potest enim nobilitatem quis consequi vel per rem, siue acquisitionem talis fundi, cum qua nobilitas realis connexa est, vel absque tali fundo et ex nuda concessione Imperatoris. In hoc casu applicanda erunt, quae paullo antea de beneficiis atque privilegiis ex speciali concessione imperantis acquisitis monita sunt. In hac enim significatione nobilitas recte annumeratur iuribus personalibus, ideoque ex natura sua iam cessionem non potest esse obnoxia. Sed ob stare huic videtur sententiae, quod nobilitas quoque ad descendentes transferatur, id quod tamen de iuribus personalibus non potest affirmari. Facilis vero haec obiectio erit remouenda, simulac perpendimus, illam translationem nobilitatis ad descendentes, minime ex iure cessionis, sed vni ex speciali concessione primi conferentis seu Imperatoris oriri, a quo illud privilegium vna cum primo acquirente ad eius descendentes extensum est. In illo vero casu, nempe intuitu nobilitatis realis, aliter res se habet; hic enim ius nobilitatis non vt personale, sed potius vt reale beneficium debet considerari a) quia non personae, sed rei, siue fundo nobili inhaeret. Quem itaque casum non ita, vt priorem, decidi posse, in apico est, quia regulae de personalitate ad hunc minime quadrant. Cum enim nobilitas propter rem realis est, et fundo inhaeret, sequitur, eam vna cum fundo quoque ad quemlibet possessorem posse transferri, ideoque etiam, simulac fundum legitime cessum est, nobilitatem, ceu ius ei inhaerens, ad cessionarium transire.

(a) Reprobanda nonnullis haec sententia visa est, quod quis per rem posse nobilitatem acquirere, cum proprie nobilitas sit praemium virtutis atque meritorum; et ex hac ratione non rei, sed personae debeat inhaerere; in primis ad L. 44. ff. de Aed. edict. provocant, vbi: magis conveniens esse res hominibus, quam homines rebus accedere. Sed consuetudo et usus omnino et in nostra Megapoli introducta, et per transactionem nouissimam confirmata satis probant, nobilitatem realem quoque per rem siue fundum nobilem posse acquiri.

§. 15. *Num ius praelationis possit in extraneum cedi, et an
cessa actione principali, simul in cessionarium
transeat?*

Duo hic occurrunt quaestiones; prima, vtrum ius praelationis in genere in extraneum cedi possit? et secunda, vtrum, cessa actione principali, simul in cessionarium transeat ius praelationis? Ex responsione ad primam quaestionem postea secunda mox erit determinanda. Respiciendum modo erit, num ius praelationis sit ius personale, an rei cohaereat? Plurimi id esse personale affirmant, licet alii rursus illud hypothecae cohaerere contendunt. De hypothecae tacitae privilegio recte quidem potest obtineri, id esse ius reale, et cum re principali esse connexum, vti in §. 24. amplius ostendam; aliter vero de iure praelationis erit sentiendum. Valde probabilis quidem videtur opinio de *co. cecili in iure controu. L. 18. F. 4. Qu. 21.* cuius verba haec sunt: *Sed et licet personae cohaereat, cur non ut alia personalia cedi possit vtiliter, et ut ususfructus ratione effectuum, ut valeat, donec cedens vivat; in primis si ut procurator agat et in causa onerosa.* Sed re accuratius perpena, contraria tamen magis placebit sententia. Nam tum privilegium pupilli, intuitu cuius in bonis tutoris omnibus aliis creditoribus praefertur, tum illud vxoris, vt ratione dotis omnibus creditoribus mariti praecedat, vt privilegia mere personalia sunt consideranda; distincta itaque atque separata sunt ab causa siue actione ipsa; id quod ipsis legibus confirmatur. *a)* Si vero ius praelationis non rei, sed personae tantum cohaeret, ideoque privilegium mere personale est, sequitur, id cedi quoque plane non posse, secundum regulas §. 8. allegatas. Quam clarissime praeterea pro me loquitur §. 29. *I. de Action.* cuius verba allegare necesse duco: *Praeferrri autem aliis creditoribus in hypothecis tunc censuimus, cum ipsa mulier de dote sua experiatur, cuius solus providentia hoc induximus.* Optime haec Lex cum illis infra n. a.) iam adductis convenit. Accedit, quod illud privilegium, ad heredes quoque non transeat, sed cum persona, e. gr. vxoris expiret. *b)*

Quibus suppositis, facilis nunc erit illa determinanda quaestio: num ius praelationis, cessa re principali, e. gr. dote, simul in cessionarium

narium transeat? id quod nullo modo fieri posse, quilibet perspiciet. Nam cum hocce privilegium est mere personale, ergo cedi omnino non potest, et cum persona, cui ex legis beneficio competit, expirat; sequitur, licet re principali, siue dote, siue actione pupilli contra tutorem tutelam male gerentem, cessa, privilegium praelationis tamen vna cum ea ad cessionarium non transferri.

a) *L. 42. ff. de administr. et peric. tutor. verbis: in rem suam indicatus procurator datus privilegium pupilli non habebit, quod nec heredi pupilli datur, non enim causae, sed personae succurritur, quae meruit praecipuum favorem.* Conf. quoque *L. un. C. de priv. dor.*

Contra *L. l.* itaque certare videtur, quod *BOEHMER in Comp. Dig. Tit. Qui potiores in pignore: §. 2.*, ius praelationis pignori esse annexum, affirmat.

b) *L. 19. §. fin. ff. de rebus aut. ind. poss. et Leges cit. 42. ff. de admin. tutor. et L. un. C. de priv. doris.* Non obstat, quod *BRUNNEMANN l. c.* adduxit; ius praelationis nempe transire ad liberos per *NOV. XCI. in Praef.* Hic quidem liberis datur praelatio ob dorem matris, sed non ex iure successione, sed tantum ex speciali Legislatoris concessione, ut ex *CIT. NOVELLA* eiusque verbis apparet sequentibus; *Non enim aliis dedimus auctum et damus hoc privilegium, aut heredibus, aut creditoribus, sed solis filiis*

§. 16.

De origine Legis Anastasiana.

Haec de iuribus, quae ob suam personalitatem in alterum cedi nequeunt. Jam supra monui, necessarium esse cessionis requisitum, ut ea semper absque laesione atque deterioratione debitoris cessi exerceatur, et huc quoque spectat famosissima illa *L. 22. C. Mand. vel contra*, cui ab autore suo *ANASTASIO* Imperatore, nomen est legis Anastasiana. Quam saepissime enim accidit, ut homines fraudulentum, et (ut verbis Anastasii utar ipsissimis), alienis rebus inhiantes ac fortunis, actiones aliis competentes in semet exponi studerent, et postea hi alienarum litium redemptores, iure nacto abutentes, debitores cessos nequissimis afficerent vexationibus. Quam nunc fraudem abolendam curavit *ANASTASIUS* Imperator, et hunc in finem praeclaudatam promulgavit constitutionem, in qua sanxit, emtorem nominis

nominiis a debitore cesso nil magis posse exigere nisi eam quantita-
tem, quam ipse cessionarius soluit. Praebuit postea ea lex, licet sa-
luberrima, anam ad multos inter DD. dissensus tam de illius usu ho-
dierno, quem THOMASIVS in *diss. de Aequitate cerebrina et exiguo usu
practico legis Anastasiana*, fere plane tollere studet, quem vero
LEYSER *Spec. 203. Med. I.* refutat, quam respectu quaestionis: an
lex Anastasiana solummodo ad nomina incerta atque dubia sit re-
stringenda? id quod alii contendunt, prouocantes ad legis verba:
*cum certum sit, pro indubitatis obligationibus eos magis, quibus antea
suppetebant, iura sua vindicare, quam ad alios ea transferre velle.*
Ex hisce colligunt, sermonem solummodo esse de dubiis obligati-
onibus, cum Imperator, *neminem*, ait, *indubitatas obligationes esse ces-
surum*. Contrariam vero sententiam defendit de COCCELI in *Iur.
Controu. L. 18. T. 4. qu. 24*, qui praeterea adhuc allegat, praxin
quoque intuitu huius constitutionis non obseruare differentiam inter
certas atque dubias obligationes.

§. 17.

De casibus ab hac lege Anastasiana exceptis.

Minime vero obtineri potest, legem Anastasianam indistincte,
et omnibus in casibus locum inuenire; contra expressa enim legis
verba, qui id vellet, certaret, cum iam ipse Imperator in hac consti-
tutione quasdam allegat exceptiones; quo referuntur cesso, quae sit
pro conseruatione et tuitione rei a se possessae, siue per modum
verae, non vero fictae vel simulatae donationis; dationis in solu-
tum, aut diuisionis inter coheredes seu collegatarios ^{a)}. Sed alia
quaestio est, vtrum id solummodo de limitationibus in lege expresse
enarratis valeat, an etiam ad alios casus sit extendendum. Prius af-
firmat LEYSER in *Spec. 203. Med. 2*, sed quoque non desunt, qui
posteriorem foveant sententiam ^{b)}. Verum enim vero, si totam le-
gis Anastas. materiam essem pertractaturus, nimis a scopo aberrarem,
cum ea tam amplum praebet campum, tamque late patet; meo
etiam proposito minus quadraret; quamobrem prolixius eam scire
cupidos ad BRUNNEMANN. *Tr. de Cess. Act.* atque I, I. SCHÖ-
PFERER dissertationem de *Cessatione L. Anastas.* remitto, qui poste-

rior ex professo de ea tractavit. Nimis vero intricata mihi videtur quaestio: cui nempe in Cessione pro minori pretio facta acquiratur residuum? Paucis itaque eam adhuc in seq. §. diiudicare licebit.

a) L. 22, C. mandati.

b) Conf. BRÜNNEMANN c. 1. C. 7. vbi diversi enumerantur casus, in quibus hanc legem locum non invenire contendit.

§. 18.

Cui acquiratur residuum, in cessione pro minori pretio facta?

Lege Anastas. sancitum esse, iam scimus, neminem ex nomine cesso plus a debitore exigere posse, quam ipse solvit. Si vero talis casus adest, cum quis minori pretio aliud nomen acquisivit, cui nam tunc acquiratur residuum? Et hic valde dissentiant inter se DD; quorum alii id cedenti, alii debitori cesso, a) alii vero fisco adscribunt. Priori id restare minus conveniens mihi videtur, simulac ad eam modo rationem respicimus, quod exinde debitoris conditio omnino reddatur deterior; pluribus enim tunc obligaretur creditoribus, nempe cessionario et pristino suo creditori, id quod ad plures contra eum actiones occasionem praeberet. Iam supra §. 6. ostendi, creditorem, invito debitore, ius suum pro diuiso cedere non posse, id quod vero hic accideret. Iuste reprobanda itaque mihi videtur illa opinio, et quae adhuc praeterea contra ipsa legis verba certat b). Non maiorem, vt ego quidem arbitror, attentionem eorum meretur sententia, qui fisco residuum attribuunt; c) eadem enim argumenta, quae, respectu deterioris conditionis debitoris cessi, de creditore cedente enarrata sunt, quoque ad fiscum plenarie quadrant. Rationes vero pro debitore cesso satis validae sunt, vt, illis accedere, me commouere valeant. Indubitatum enim est, constitutionem Anastas. in primis in debitoris commodum eiusque utilitatem esse introductam. d) Apparet hoc etiam satis clare ex constitutione ipsa; quatenam vero debitoris utilitas esset, si nihilominus totum debitum exsoluere deberet, et; quod maximum est, adeo ad diuersos, siue sit fiscus, siue cedens,

a) Conf.

- a) Conf. HELFELDT in Dig. Tit. de Hered. vel act. vend. §. 1024. BRUNNEMANN de cess. act. C. 1. n. 87. SCHOEFFER in Synops. Iur. priv. Rom. et forens. Lib. XVIII. T. 4. §. 23.
- b) Satis clare in L. 23. §. 1. in fin. C. mandati, invenimus, non solum cessionario esse interdictum, residuum capere, sed etiam ratione cedentis illud esse inutile; legis verba haec sunt: *omne quod superfluum est — — inutile esse ex utraque parte censemus, et neque ei, qui cessit actiones, neque ei, qui eas suscipere curavit, aliquid lucri vel fieri, vel remanere, vel aliquam contra debitorem vel res ad eum pertinentes, esse vtrique eorum actionem.*
- c) MEVIUS P. III. Dec. I. quidem residuum fisco adscribere vult, ideo, quia nulla adesset ratio, cur debitor id acquireret, sed argumenta a me adducta sat luculenter pro debitore certant.
- d) Addatur §. ult. L. cit. 23. ubi: *Et iustum quidem fuerat, hoc remedium debitoribus ab Anastasianis temporibus impertiri.*

Et in fine §. 2. generalia adhibentur verba; quod nempe contra debitorem, qui summam comprobatam solvisset, nulla oriatur molestia.

Quae de praxi recentiori a cel. PRAESIDE in programmate penitencostali nuper edito super quaestionem: *quomodo circa commercia pecuniarum nominumque tempora, inque iis principia iuris tam theoretica quam practica, se mutantur*, deducta sunt, eo magis praeterco, quo certius ex adductis constat legibus, mihi de theoria, non vero de praxi, saepe tyrannide, sermonem esse.

§. 19.

De Iuribus, quae Cessionarius facta cessione nanciscatur.

Nunc ordo, quem in exhibenda hacce dissertatione elegi, me ad iura ducit, quae cessionarius ex facta cessione nanciscitur. Et hic bene notandum, (de quo iam supra §. 5. nonnihil dictum est), quod cessionarius facta cessione in locum creditoris cedentis intret, eiusque ex iuris interpretatione personam repraesentet. Quibus positis, facillime videbimus, quam magnae ex illis possint intuitu iurium, quae cessionario acquiruntur, elici determinationes. Primo enim pro no exinde alueo sequitur, ad cessionarium, si scilicet absque limitationibus facta est cessio, omnia iura, quibus antea est cedens gavifus,

quatenus nempe cessibilia sunt, transmitti; et deinde id intricatam illam decidit quaestionem, num cessionarius in cessis iuribus siue actionibus, suis quoque uti possit privilegiis? Non alia, nisi negatiua sententia mihi hic erit ferenda; nam si cessionarius tantum cedentis personam repraesentat, inque eius vestigia intrat, ac ex illius tantum, non vero ex sua ipsius persona agit; sequitur, eum etiam illius solummodo, minime vero propriis frui privilegiis. Porro cessionarius fit procurator in rem suam atque dominium rei cessae, quo cedens est gauisus, ad illum transfertur *a)*, itaque de ea re pro sua voluntate disponere potest, quod nempe est dominii effectus; debitum potest remittere, compensare *b)*, debitori cesso iuramentum deferre, id quod ulterius per *L. 17. §. 3. ff. de Iureiur.* probatur. Necessesse igitur non est, ut iuramentum a cedente deferatur, sed quoque a cessionario delatum validum est. Ex ante positis principiis porro colligitur, ut cessionarius rem cessam possit donare, vendere, iterum alii cedere, seu quouis alio modo alienare. Sed cessionarius tantum ex persona cedentis, non vero ex sua ipsius agit. Si itaque facultas disponendi de re cessa cedenti fuit restricta; ea quoque ratione cessionarii debet restringi; plus enim iuris ille in hanc transferre non potuit, quam quo ipse gauisus est. Ergo quoque cessionarius respectu rei cessae, cedentis iuribus potest tantum frui, non vero propriis privilegiis. Si quis itaque ius ipsi competens in minorem, siue ecclesiam, siue fiscum, siue alium, singulari beneficio gaudentem cedit, hocce privilegium respectu iuris cessi non potest applicari. *c)*

a) Alii quidem aliquod adhuc dominium apud cedentem remanere putant; sed, mea opinione, illud nullius est momenti, cum negari non potest, illud proprie ad cessionarium transire. Iam §. 7. nonnulla de eo monuimus.

b) *L. 18. ff. de Compens.*

c) Quatenus talis cessio prohibitioni, ne in potentiorum fiat, contraria sit, de eo postea sum pluribus tractaturus.

§. 20.

*Debitor cessus cessionario omnes opponere potest
exceptiones, quae cedenti obstabant.*

Ex fundamento in §. anteced. adducto porro facile perspicitur, debitorem cessum cessionario omnes opponere posse exceptiones, quae cedenti obstabant ^{a)}, cuius nempe ille personam representat ^{b)}. Notatu digna hic est intricata illa diuisio in exceptiones reales, siue causae cohaerentes, siue, quod idem est, exceptiones in rem, et in personales, quae tantummodo cedentis personam respiciunt. Id quod supra de exceptionibus cessionario obstantibus dictum est, modo de prioribus valet, minime vero de posterioribus, nempe personalibus; nunquam enim exceptiones personae cuidam cohaerentes ad alios possunt transferri, sicuti Ictus PAVLVS in *L. 7. pr. ff. de except. et praescript. expresse*: *Exceptiones, ait, quae personae cuiusque cohaerent, non transeunt ad alios.* Cauendum itaque erit, ne per allegatam *L. 143. ff. de R. I.* fallamur, quae hic generaliter loquitur; minus vero difficile erit, haec LL. conciliare, simulac *L. 133. ff. de R. I.* restrictiue interpretamur, et tantum ad exceptiones reales restringimus. Porro hic bene distinguendum est inter exceptiones, post iam factam atque denuntiatam cessionem contra cedentem superuenientes, et inter eas, quae iam iam ante factam cessionem contra eum competeabant. De prioribus iniustum foret, si quis, eas adhuc cessionario posse obici, contenderet. Per cessionem enim legitime factam, atque debitori cesso denuntiatam, nexus inter hunc et cedentem omnino soluitur, cum ei neque debitum cessum soluere, neque de eo transigere, neque vlllo potest modo pacisci, sed res ei nunc est cum cessionario. Aliter vero res sese habet intuitu exceptionum, quae iam ante factam cessionem aderant, atque cedenti obstabant. Bene enim hic applicanda erit iuris regula, neminem plus iuris in alterum posse transferre, quam quo ipse gauisus est; nunc vero, si per exceptiones debitum aut pro parte fieret minutum, aut adeo in totum solutum, et per cessionem omnes illae amouerentur exceptiones, vt debitum totum, saluumque in cessionarium transferretur, directe contra hancce regulam certaret. Accedit, quod exinde debitoris conditio

ditio valde fieret deterior, id quod tamen, vt absit, necesse requiritur. Legitime itaque huic saluae manent exceptiones solutionis, remis-
sionis, rei iudicatae atque compensationis ^c), et q. l. r.

- a) Satis clare de eo loquuntur L. 177. et L. 143. de R. I. cuius ultimae haec verba sunt: *Quod ipsis, qui contraxerunt, obstat, et successoribus eorum obstat.*
- b) Quo praeterea venit, vt debitor cessus cessionarium ex persona cedentis possit convenire, vt ipsi ea praestet, ad quae praestanda cedens obligabatur. Conf. LEYSER *sp.* 201. m. 7.
- c) BRUNNEMANN de *Cess. act.* C. VI. n. 2. et seqq.

§. 21.

Num cessionarius a debitore cesso vsuras vsurarum petere possit?

Quaeritur, num cessionarius a debitore cesso possit vsuras vsurarum petere? Ponamus: Titius credit Caio nomen 500 Thalerorum cum restantibus vsuris 50 Thalerorum, id quod debitum ei a Mevio debetur; nunc quaestio est, num Caius post quandam temporis lapsum etiam de vsuris possit vsuras quaerere? De hoc casu diuersae adsunt DD. sententiae, quorum alii affirmatiuam, alii vero negatiuam fouent ^a). Tantum vero abest, vt ego priorem approbem, vt potius posteriori in totum adsentiar, cuius veritatem rationes allegandae iam satis erunt probaturae. Primo enim cedens et cessionarius vt vna debent persona considerari, cum hic illum representat (conf. §. 5.), vnum idemque ergo quoque manet debitum, siue cedenti debeatur, siue cessionario. Deinde iam exploratum nobis est, cessionarium succedere in iura cedentis, et maiori, quam ipse, iure gaudere non posse; cedenti vero vsurae sortis tantum vt vsurae debebantur, non vero vt fors, ergo quoque cessionarius eas in sortem mutare non valet, sed omnino anatocismum committeret. Denique, si valide cessionarius petere posset vsurarum vsuras, per factam cessionem, conditio debitoris cessi valde grauior fieret atque deterior, cum ad maiorem cogeretur obligationem, quam cedenti prae-

praestare debuisset, quod vero dictis in §. 6. contrariaretur, iuxta quae cessio, per quam debitor cessus deterioris fieret conditionis, invalida est. Satis, ut ego quidem arbitror, haec adducta sunt fundamenta, ad demonstrandam iniustitiam usurarum ab usuris, in casu cessionis tam fortium quam usurarum.

a) Conf. LAYTERBACH in *Comp. Dig. Tit. de Hered. vel act. vend.*

§. 22.

Quaenam iura, cessa actione principali, simul in cessionarium transeant?

Iam ex anterioribus scimus, quaenam iura in genere possint in alterum cedi, nec ne, ex iisque cognouimus, quod cessio sit species alienationis, hinc omnia iura possint per eam in alios transferri, nisi vel personalitas iuris obstat, vel intuitu alicuius rei cessio specialibus LL. sit prohibita. Nunc ad quaestionis determinationem, quaenam iura nempe, cessa actione principali, vna cum ea in cessionarium transferantur. Et hic iterum illa notanda est iuris regula: *quod cessa ipsa re vel actione, cessa etiam videantur iura actioni vel rei cohaerentia* a). Per diuersas LL. haec confirmatur regula. Huc primo spectat *L. 34. ff. de legat. et fideic. 3.* Hunc ibi SCAEVOLA casum priorem enarrat: Titio decem legantur aurei, quos Gaii Seii heredes defuncto debebant, ita, ut illi aduersus hos actionem mandet; quaeritur: vtrum haec actio mandata solummodo ad sortem decem aureorum, an quoque ad usuras ex sorte ortas sit extendenda, et hae etiam legatario acquirantur? et omnino affirmatiua adest responsio, quod non fors solum, sed vniuersa etiam huius debiti obligatio, ergo quoque usurae legatae videantur. Idem sancitum inuenimus in *L. 14. §. 1. ff. communi diuid. atque L. 1. C. de donat.* sicut hoc etiam ex eo potest colligi, quod cessionarius representet personam cedentis, inque eius vestigia intret; ergo illis quoque debet iuribus frui, quae cedenti competebant, quatenus nempe cessioni sunt obnoxia b). Bene tamen per voluntatem contra-

hen-

hentium restringi potest, ne per cessionem omnia iura obligationi principali cohaerentia ad cessionarium transeant, et huc spectant verba *L. 23. ff. de hered. vend. nisi aliud actum est.*

- a) Conf. BRUNNEMANN de Cess. act. C. I V. n. 73. et LL. in §. 9. allegatae.
b) Vid. §. 18.

§. 23.

Beneficia actionibus cassis annexa simul transire videntur.

Ad iura, quae, cessa actione principali, pro cassis quoque habentur, inter alia pertinent beneficia, quae actionibus cassis annexa sunt; quorum vnum est restitutio in integrum. Superfluum esset, ample hic repetere, quod iam supra pluribus adduxi. Restitutionem in integrum esse beneficium, partim personale, partim reale, prolixius iam est demonstratum; cum vero leges cessionem beneficiorum, quae rei annexa sunt, permittunt ^{a)}; non est, cur dubitemus, restitutionem in integrum quoque, cessa actione principali, simul transferri; sed absque eius cessione illa quoque cedi minime potest. Ponamus itaque: Titius minor a Meuium domum vendidit, ex qua venditione damnum patitur, conceditur itaque illi actio contra Meuium, ut hic, impetrata ab eo restitutione in integrum, domum retradat. Nunc Titius hancce contra Meuium actionem Caio cedit, qua vero hic vti non potest, nisi simul R. I. I. ipsi cessa sit.

- a) Conf. §. 9.

§. 24.

Ius hypothecae et retentionis simul quoque cessum videtur.

Si quis creditor a debitore suo in suam securitatem, hypothecam aut pignus accepit, et debitam quantitatem tertio cedit, simul in cessionarium illud ius hypothecae siue pignoris recte transfertur, vti

vti accessorium principalis obligationis. Nullum de eo, mea quidem opinione, dubium adesse potest, cum *L. 6. ff. de Hered. vel act. vend.* satis clare loquitur, cuius verba allegare conueniens duco: *Emtori nominis, etiam pignoris persecutio praestari debet: eius quoque, quod postea venditor accepit; nam beneficium venditoris prodest emtori.* Ex hac lege citata nunc satis clare perspicitur, ad cessionarium simul cum actione principali, ius hypothecae et pignoris transferri, et non illius solum pignoris, quod ante factam cessionem cedens iam nactus est, sed etiam eius, quod hic postea in securitatem crediti cessi accepit, vti clara legis verba praecipiunt; licet hoc a nonnullis negetur ^{a)}. Idem recte quoque de hypotheca, quae vxori in bonis mariti, ratione dotis competit, affirmatur. Non enim ius tacitae et legalis hypothecae, vti ius personale, sed potius reale siue doti connexum debet considerari, ^{b)}. Talia iura itaque, quae rei principali annexa sunt, simul cum ea in cessionarium transeunt. Si ergo vxor dotem suam, quae a marito sibi debetur, in extraneum transfert, hic quoque recte ius hypothecae in bonis mariti nanciscitur.

Eadem sententia ferenda mihi erit de retentione, quae itidem rei debita annexa est. Prono illud iam ex antedictis sequitur alueo; si enim pignora, quae cedens respectu debiti cessi habuit, vna cum eo in cessionarium transeunt, ius quoque transferri debet, nempe quod cessionarius pignora in securitatem debiti data tam diu retineat, donec ei a debitore satisfactum sit. Confirmat hanc meam opinionem *L. 14. §. 1. ff. comm. diuid.* quae nempe expresse et speciatim de cessione retentionis loquitur. Ex illis, quae antea de hypotheca, ratione dotis ab vxore cessae ad cessionarium transeunte, monita sunt, iuste quoque colligitur, cessionarium aequè bene in bonis mariti posse ius retentionis exercere. Est enim ius retentionis, vti etiam hypothecae, reale, ergo doti cohaeret, minime vero personae vxoris. Nullum de veritate huius asserti, vt ego quidem arbitror, dubium oriri potest, cum retentio iuste ceditur ^{c)} et, teste BRVNEMANN *C. I. C. IV. n. 74.* in genere illud ius in singularem successorem recte transfertur. Ex hisce fluit, retentionem minime esse ius personale, sed potius reale; si prius esset, de ea non possent praedicari, quae tamen in ipsa locum omnino inueniunt.

E

a) BRVN-

- a) BRUNNEMANN c. l. C. IV. n. 76. qui testatur, *Lenzium* in tr. de *Cess. actionum*. translationem hypothecae et pignoris restringere ad ea, quae iam ante factam cessionem cedens habuit, de postea acquisitis vero id plane negare.
- b) Conf. de COCCII *Ius controver.* L. 18. Tit. 4. Q. 21. Aliud est in iure praedationis, respectu cuius vaor alius creditoribus praefertur.
- c) CARPZOW. P. 2. C. 25. Dec. 16.

§. 25.

De cessione cambii.

Quae antea de cessione iuris siue actionis monita sunt, recte etiam, mutatis tamen mutandis, ad cessionem cambiorum possunt applicari. Plerumque enim litterarum cambialium indossamentum nil aliud est, nisi vera cessio, licet interdum simplex mandatum in eo continetur. a) Nil itaque ad rem, quod in indossamento cambii verbum: *cessionis*, omissum sit, cum re vera tamen cessio adest. Recte itaque iura de cessione actionum constituta ad hanc quoque pertinent, in illis nempe casibus, quando vera cessio, non vero tantum simplex mandatum adest, eaque indoli atque naturae cambii non repugnant. Sicut ergo in cessione actionum cessionarius non suis, sed cedentis vtitur iuribus (§. 19.) ita quoque indossatarius non suis, sed indossantis gaudet iuribus. b) Porro cessionarius, contra debitorem cessum agens, se ad causam debet legitimare, et non sufficit sola chirographi exhibitio, sed re vera factae cessionis probatio. c) Idem obtinet in indossamentis, ubi tertius, qui ex cambio agit, probare debet, illud in semet esse indossatum, minime vero sola sufficit cambii possessio. d) Deinde cessio potest, inuito immo infcio debitore, fieri (§. 5.), id quod etiam in indossamento locum inuenit. Denique cessionarius vsuras vsurarum petere nequit (§. 21.), et hoc quoque ratione indossatarii iniustum est e) et q. f. r.

- a) Conf de hac materia A. LEYSERI *diff. de iure cambiali*.
- b) FRANCK *Instit. iur. camb. Lib. 1. Sect. 2. T. 5. §. 33.*
- c) MEVII *Decis.* P. 8. D. 236.
- d) LEYSERI *diff. cit.*
- e) IDEM c. l.

§. 26.

Nonnulla tamen ad indossamentum non possunt applicari.

In §. antecedente iam iam monuimus, ea iura, quae indoli atque naturae cambiorum sunt contraria, hic cessare. Quantum vero ad naturam cambiorum pertinet, notandum est, eam non adeo ex principiis iuris Romani, sed potius ex institutis recentiorum debere gentium deriuari. Est vero genuina cambiorum ratio, ut commercia promoueantur atque adiuuentur; omnia itaque, quae illorum promotionem retardant atque impediunt, naturae quoque cambiorum contrariantur. Huc pertinet primo prohibitio, ne cessio fiat in potentiorum (§. 27. 28.); impediret vero, atque refringeret cambiorum commercium haec prohibitio, ergo de indossamentis non valet, sed iuste fiunt in potentiores *a*). Deinde cedens verum quidem, sed non bonum nomen praestare tenetur (§. 3.); nimis vero id commerciorum noxium esset promotioni, cum exinde cambiorum fides valde vilis redderetur; omnino itaque etiam indossans ad bonitatem debiti praestandam est obligatus *b*). Porro cedens cum debitore, si hic cessionis certior nondum factus est, valide adhuc transigit, et ab eo solutionem postulare potest (§. 7.). Aliter vero res sese habet in indossamentis, ubi sola cambii indossati possessio indossatarium contra omnes indossantis exactiones, transactiones, caeterasque machinationes secutum reddit. *c*) Denique quoque lex Anastasiana in indossamentis locum non habet, id quod testatur LEYSER in *diff. de iure cambiali*; aliud vero statuit de cessione cambii extra litteras cambiales facta.

a) LEYSER in *cit. diff.*

b) TITIVS in *Iure priuato L. 10. C. 5. §. 51.*

c) LEYSER in *cit. diff.*

§. 27.

Quando cessio valore destituatur?

Absolutis iam iam, quae de iuribus ex cessione peragere mens mihi fuit, nunc transeo ad ulteriorem huius dissertationis partem, in qua nempe continetur quaestiones determinatio: quando cessio valore priuetur. Et tres hic praefertim casus recensentur, 1) si cessio sit in

potentior^a). 2) Si fit a Iudaeo in Christianum, b) 3) si fit in tutorem contra pupillum, c) Quos omnes singulos in sequentibus sum adhuc magis expositurus. Sed praeterea alias cessio in nonnullis casibus est specialiter prohibita. Huc spectant primo res, siue actiones litigiosae; expressè enim hae in Legibus ab cessione eximuntur d) (§. 8.) sicuti etiam actiones poenales criminaliter intentandae e); in actionibus vero poenalibus civilibus aliter erit sentiendum, uti iam supra §. 8. in fine monui, et q. f. r.

a) L. 2. C. ne liceat in potent.

b) Ord. Imp. Poliz. de Anno 1577 Tit. 20. §. Es soll auch kein Christ.

c) Nov. 72. C. 5. verbis; et (Tutor siue Curator) cessiones in semet ipso aut per venditionem, aut alio quolibet egerit modo, sciat, omnino infirmum esse, quod ab eo fuerit factum.

d) Lib. 2. et L. fin. C. de Litigijs.

e) СТРУКЪ de Iurib. et Actiōn. non cessibil. C. VI. §. 5.

§. 28.

Quinam potentior sit?

Prohibetur in legibus cessio, quae facta est in potentior^a cessionarium, secundum expressum Legis 2. C. ne liceat in potentior^a, textum, ubi: si cuiuscunque modi actiones ad potentiorum fuerint delatae personas, debiti creditores in iura multentur. Cuius ratio prohibitionis in eo potissimum latet, ne inde cesso debitoris metu incutiatur, ac facultas, ius suum contra opes atque potentiam cessionarii prosequendi, adimatur. Simul etiam hoc adest fundamentum, quod debitoris conditio deterior fiat, si cum potentiore cessionario res sibi sit, quam cum cedente minus potente, quia contra hunc melius ipsi sit agendum, quam contra illum. Sed magis ardua est quaestio: quis potentior dicatur, et num potentia de ordine siue grauiori officio, aut de diuitiis, aut specialibus priuilegiis sit intelligenda? Quantum ad priores casus, id omnino potest obtineri a), cum potentia ordinis, officii, et diuitiarum ad debitorem metu afficiendum satis valida sit, quod autem ad potentiam ex priuilegiis ortam applicari nequit, cum exinde conditio debitoris minime deterioratur. Ex antecedenti-

bus

bus enim iam iam patet, cessionarium tantum iuribus uti cedentis, minime vero propriis privilegiis. Quae itaque, cum contra debitorem cessum exerceri nequeunt, ipsi quoque nocere non possunt. Omnino valida itaque manet cessio in fiscum, siue ecclesiam, siue aliam piam causam, quae qua tales, falso ut potentiores considerantur. *b)*

a) L. 3. ff. pr. de Alienat. iudic. mut. causa facta.

b) Conf. BRUNNEMANN de Cess. Act. C. 2. et LEYSER Spec. CC. Med. 6 et 7.

§. 29.

Quibus in casibus haec prohibitio cesset?

Indistincte valere prohibitionem, ne in potentiolem fiat cessio, haud recte potest affirmari. Licet quidem allegata L. 2. C. de litig. generaliter loquatur, alii tamen exempti sunt casus, ubi quoque in potentiolem valide ceditur. Huc primo referunt, si cessio solummodo facta est ex titulo transactionis *a)*, ad quem tamen prohibitionem non esse extendendam fatetur LEYSER Spec. CC. Med. 3. uti etiam Med. 4. casum adduxit, quando cessio auctoritate magistratus facta sit, ita, ut nempe hic, causa cognita, cessionem in potentiolem confirmet. Num vero hic bona fides aliquid efficiat, ut alii contendunt, et euenire potest, si quis non malitiose atque dolo, sed bona fide, et absque intentione aduersarii conditionem reddendi deteriolem, cessit, multis certe dubiis laborat. Ratio enim prohibitionis nulla alia est, quam, ne debitor cessus aut plene opprimatur, aut ipsi, ius suum contra potentiolem prosequi, difficilius reddatur, quae tamen ratio, non solum ad cessiones mala fide, sed etiam ad bona fide factas quadrat. Licet enim cedens in bona fide versetur, debitor cessus tamen potentiolem oneratur aduersario. Accedit praeterea, quod cit. L. 2. C. de litig. generaliter cessionem in potentiolem prohibeat, et neque bonae, neque malae fidei faciat mentionem.

a) In LL. quidem etiam cessio in potentiolem per transactionem prohibita est, secundum L. 2. et 3. C. ne fides vel republ. procurat. sed tamen teste LEYSERO Spec. CC. Med. 2. in praxi, ex DD. opinione contrarium seruatur usus. An vero in genere de cessionibus per transactionem id

affirmari possit, dubito, sed, mea quidem opinione, hic solummodo transactiones iudicialiter, auctoritate iudicis factae et sunt intelligendae; et tunc ratio validitatis non adeo in titulo transactionis, quam in auctoritate ponenda est iudiciali.

§. 30.

Valore cessio orbata est, quae fit a Iudaeo in Christianum.

Porro in *Ord. Polit. Imp. de anno 1577. Tit. 20. §. Es soll auch kein Christ.* expresse interdicitur, ne quis Iudaeus nomen, sub amissione eius, Christiano cedat, quod ipsi a Christiano debetur. Rationem huius prohibitionis DE COCCER in *Iure Controv. Tit. de Hered. vel act. vendita Qu. XIII.* in eo quaerit, quod per talem cessionem a Iudaeo in Christianum factam conditio debitoris cessi deterior reddatur, et quidem exinde, quia novus creditor Christianus, Iudaeo cedente, potentior esset considerandus, ac debitori cesso ius suum contra cessionarium, quam contra cedentem persequi, difficilius foret. Sed ego potius arbitror, magis latitare rationem in usu rarā prauitate, quae in Iudaeorum negotiis semper est praeflumenda, a) Magis vero intricata erit quaestio: num illa prohibitio adhuc hodie valeat? Id quod affirmo, obtendoque, quod omnino adhuc valeat in illis Germaniae terris, ubi non speciales LL. in contrarium adsunt. Illud certum est, multis in locis eam plane esse abrogatam, id quod etiam apparet ex speciali *Rescripto Sax. Electorali de anno 1715.* per quod nempe omnes cessiones inter Iudaeos et Christianos probantur. Multi praeterea in *beati DE CRAMER Weizlarsche Nebenstunden P. 3. Med. 4.* enumerantur casus, ubi in summis Imperii iudiciis semper pro Iudaeis decisum est. Haud inconueniens praeterea mihi videtur opinio, per receptionem quoque cessare prohibitionem; puta, quod Iudaeus in territorio quodam, ubi adest ea prohibitio, receptus, per hanc receptionem ab illa liberetur b). Facultas enim merciorum, quam per receptionem in regione quadam nanciscitur, adeo debilitaretur, ut vix commode exereeri possit, nisi simul facultas, libere et in Christianos cedendi, tribueretur.

a) Ad

a) Ad id credendum adhuc magis commoueor per Responsum, quod in beati DE CRAMER Weitzlarischen Nebenstunden loc. cit. §. 8. allegatum inuenimus; cuius verba haec sunt: *Vnd obwohl die Usuraria prauitas, welche die Juden in denen Cessionibus und Handlungen mit Christen zu verüben pflegen, vermuthlich zu obgedachter Reichs-Satzung und Prohibition Veranlassung gegeben, democh daraus nicht folgen will, alß wo dergleichen wucherliche Bosheit nicht erscheinet, die Cessio zugelassen sey, sondern genug ist, daß der Legislatoꝛ eine unersüßlicher Cession verborgene Usurariam prauitatem vermutter, auch insgemein nicht zugeben wollen, daß ein Christ den andern, eines heillosen Judens und dessen Schuld halber mit rechtilicher Klag incommodiren, und durch Einreißung dessen Schuld-Forderung gleichsam derselben Knecht seyn solle.*

b) F. E. PUFFENDORFF in Obseru. iur. Rom. Tom. II, Obs. 158. §. 1.

§. 31.

Et quae fit in tutorem contra pupillum.

Restat adhuc interdictio, ne cessio fiat in tutorem siue curatorem contra pupillum, siue eum, qui sub ipsius cura est. Satis enim ex LL. constat, eum, qui in aliquo eum pupillo nexu, aut vt creditor, aut vt debitor est, abs tutela suscipienda abstinere, quia nempe id facile possit ansam ad defraudationes praebere. Simili ratione etiam intuitu cessionum, quae durante tutela in tutorem contra pupillum fiunt, adest prohibitio in Nou. 72. C. 5. et Auth. Minoris C. qui dari tutores. Ibi sancitum inuenimus, cunctas tales cessiones, licet alias iuste et bona fide factas, vanas esse ac inutiles, atque tutores posse neque durante tutela, neque hac finita, illis vti, siue sint ex causa onerosa factae, siue lucratinae, et quod maximum est, id nomen contra legis prohibitionem in tutorem per cessionem translaturum respectu tam cedentis, quam cessionarii, plane in poenam commissionis in legem esse amissum, et in totum minorem lucrari; vti ex citata Authentica satis clare percipitur.

§. 32.

§. 32.

Conclusio.

Haec sunt, quae proferre mens fuit. Nil itaque superest, nisi ut me, ac vile hoc meum eruditionis specimen Tuae, L. B. benignitati commendem atque indulgentiae. Non ut scriptum Doctoris contempleris, quaeso, sed ut discantis, qui in medio adhuc studiorum cursu versatur. Nullus itaque dubito, quin in mendis atque imperfectionibus, quae huic forsitan insunt dissertationi, benigne conueas, atque illam non acuto critici oculo, sed una cum ea autorem consideres. Nimis enim imbecillus sum, lubenter ipse confiteor, viresque infirmae, ut rigidae me possim subicere censurae, id quod in posterum maiori forsitan potest animo fieri.

TANTVM.

PRAESTANTISSIMO
DOMINO
RESPONDENTI

GRATVLATVR
P R A E S E S .

Exhibuisti *TE* quidem iam publice ante tres menses, dum spar-
tam opponentis contra dissertationem a commilitione tunc no-
stro Schroedero, nunc Göttingae Musas frequentante, certamini eru-
dito expositam, maximo cum totius auditorii applausu in *TE*
suscepisti. Flagrans *TUVS* autem ad gloriam honoresque ap-
petitus, in iuvene maxima cum laude semper excipiendus, hoc eru-
ditionis specimine non fuit satiat, sed in eo quoque commilito-
nem aemulari voluisti, ut aequae ac ille, elaborationis propriae commen-
tationem mihi exhibueris, meumque auxilium in recognoscenda *TVA*
elaboratione, et praesidium in defendenda eadem ceu dissertatione
publica efflagitaueris; quem ardorem nobilem non solum alere, sed
etiam excitare, meum duxi. Lubenter igitur, quod a me petisti,

F

prac-

praesidis officium suscepi, idque in praefixo publici certaminis die
protinus adimplere eo maiori mihi erit oblectamento, quo certius
exinde constabit, quanta sit alumnorum nostrorum sollertia et mo-
rum probitas, et quanti exinde resultent studiorum profectus, abs TE
et a praeaudato Dn. Schroedero intra biennium acquisiti, in aliis aca-
demiis, studioforum copia magis florentibus, ob impedimenta et di-
stractiones ibidem maiora, non ita facile obtinendi. Gratulari ex-
inde licet nostrae Almae perantiquae tam de situ prope mare Balti-
cum et ad flumen Warnouium felici iucundoque, quam de Proce-
rum ciuiumque urbicorum viuendi genere, ciuibus nostris academi-
cis tam optimum praebente exemplum, quam mores illorum for-
mante, hinc ad industriam et morum probitatem viam sternente.
TIBI quoque, amice aestimatiissime! gratulari licet de loco na-
tuitatis moribus et studiis eccellente, ex quo prodierunt viri tam
vita quam fama incliti, patria aeque ac externa ornantes munia
amplissima. Hac gloria fultus quoque abibis in semestri proxime
insistente ad eandem, quam iam frequentat commilito TVVS ante bis
nominatus, Musarum sedem exterrarum. Interim sis porro
exemplum diligentiae et modestiae reliquis TVIS commilitonibus,
fecuti adhuc fuisi, et non deerit TIBI tam Maecenatum quam
reliquorum Fautorum et Amicorum TVORVM applausus. Da-
bam Rosochii die 17. Iunii 1780.

PRAE.

PRAENOBILISSIMO ATOVE DOCTISSIMO
DOMINO RESPONDENTI
LVEDERS

S. P. D.
OPPONENS
H. BURCHARD, I. V. C.

Honestissimum est, quod postulas, atque ideo nulla in me mora fuit, quod voluisti, faciendi. Ego TE gratulabundus ergo comitor. TIBI disertationem TVAM eleganter doctreque concepam gratulor. Haec ac defensio publica probabunt, quod studium iuridicum haud sequiter tractaueris. — Sic labores sequentur praemia.

Sit comes TIBI salus! Dii TE boni semper secudent! Hoc erat in votis. Vota accipias, quaeso, serena fronte, VIR PRAENOBILISSIME!

Memento mei! Non ultimus inter ouantes ero, si redis ex splendente Musarum Sede Georgia Augusta ad nos ciues Roseti.

Dab, A. c1751 LXXX, d. XVII, Iunii.

VIRO
PRAENOBILISSIMO, DOCTISSIMO,
DOMINO RESPONDENTI

S. D. P.
I. C. KOPPE, ROSTOCHIENSIS, I. V. C.
OPPONENS.

Pro virium mearum imbecillitate, quantum valebo, partibus opponentis, quas mihi TVA erga me demandavit, quamque eo, quo par est, grato animo aestimare scio, amicitia, satisfacere studebo. Gratulor TIBI; Amicorum optime condiscipuleque quondam dilectissime, ac TVO in arduo Legum studio addiscendo progressu, de quo adhuc unperrime semel publicum dedisti testimonium, quemque iam nouo monumento confrimare TIBI est animus. Ambula semper viam, quam semel elegisti, et dignissimus euades iustitiae sacerdos, familiae patriaeque TVAE honor ac decus. Sine TIBI mollia fata, ubicunque terrarum vitam viues, mei viuas memor velim. Ter quaterque vale. Dabam e Musco die XVII, Iunii M. D. C. C. L. X. X. X.

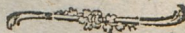
PRAE-

PRAENOBILISSIMO ATQUE DOCTISSIMO
DOMINO
RESPONDENTI
SALVTEM!

Quid diligentia cum praestantissimi ingenii alacritate coniuncta unquam proferre possit, in TE adparet. Licet enim parvum tantum temporis spatium studiis TE tradideris iuridicis: nihilominus tamen ne momentum quidem temporis haestasti, quin Ipse TIBI materiam ad conscribendum elegeres, electam meditando exhaurires, exhaustam publice ederes, atque aduolares ad cathedram, ut editam TVO more fortiter defenderes. Haec omnia profecto sunt ea, quae alias iuuenilis animus extimescit, quae vero TV cupis, quae TIBI, communibus et industriae et ingenii viribus freto, maximis sunt in deliciis. Gratulor igitur TIBI, benignam providentiam tale TIBI largitam esse ingenium praestans, quod cedit nulli, plurima superat; sed, quod adhuc maius est, gratulor TIBI, TE hocce ingenium felix ita coniungere cum admirabili industria, ut nunc non solum litteratissimorum virorum excites admirationem, sed aliquando etiam tam exsplendescens, quam utile evasurus sis Patriae ornamentum. Vale saepe. Dab., Rostochii die 17. Iunii 1780.

IOH. GOTTFR. CRUMBIEGEL.

OPPONENS.

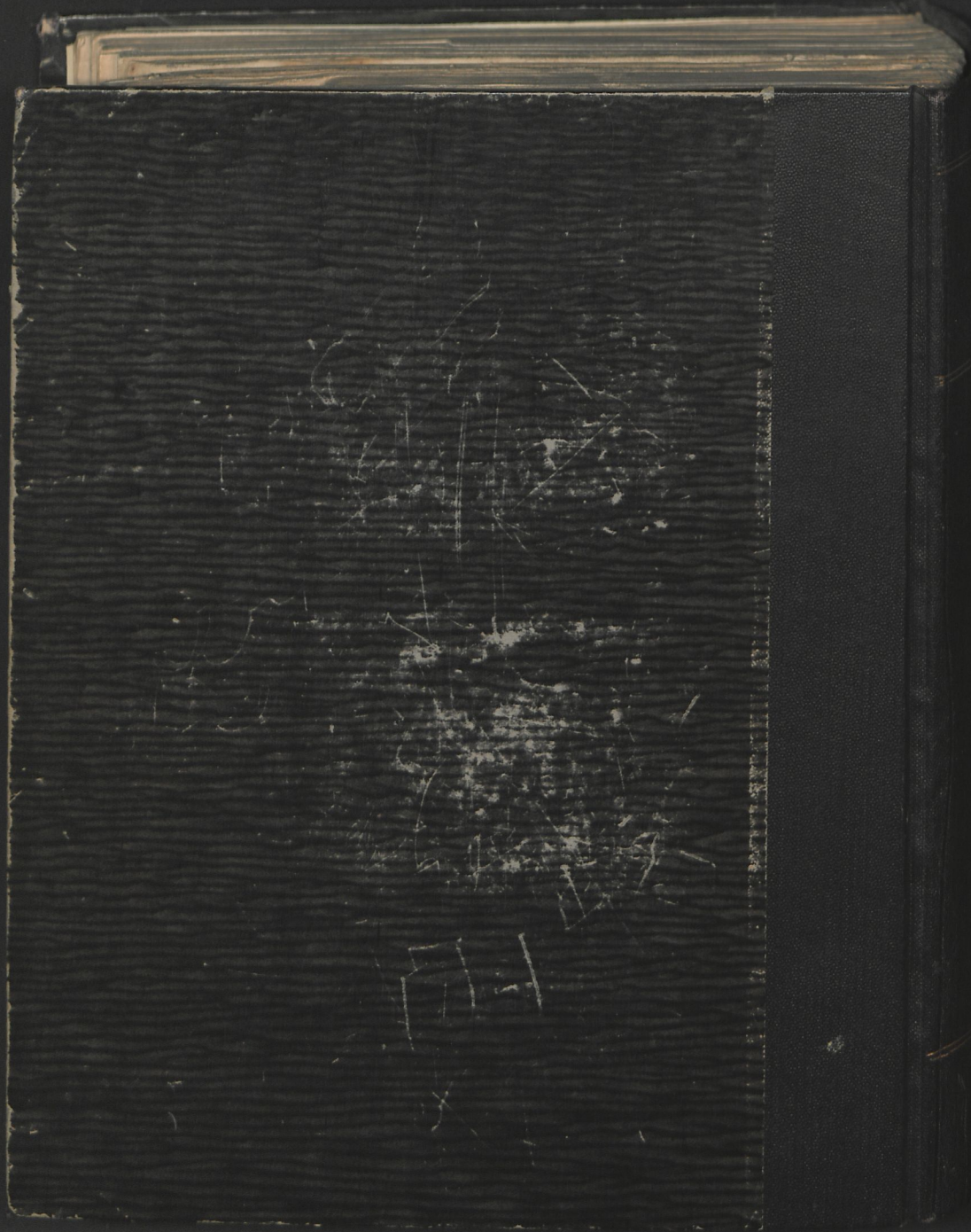

ULB Halle
004 517 601

3

TA → OL **f**
nur 1+8 verknüpf

12

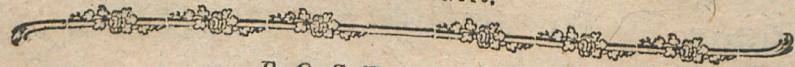
5

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
IVRIBVS EX CESSIONE
TAM VALIDA,
QVAM INVALIDA,

1780, 1.

P. 10

QVAM
ANNVENTE NVMINE DIVINO OPTIMO MAXIMO,
EX
CONSENSV AMPLISSIMI ORDINIS IVRECONSULTORVM,
IN ALMA ROSTOCHIENSI,
PRAESIDE
MAGNIFICO NVNC ACADEMIAE RECTORE
DOMINO
WALTER VINCENT WIESE,
IVR. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.
NEC NON FACVLT. IVRID. SEN.
PRAECEPTORE SVO SVMME COLENDO,
ANNO MDCCLXXX, DIE XX. IVNIL,
PVBLICO IN AVDITORIO,
HORA NONA ANTEMERIDIANA
DEFENDET
AVTOR ET RESPONDENS
IOACHIM HEINRICH CHRISTIAN LVEDERS,
ROSTOCHIENSIS.

ROSTOCHII,
TYPIS ADLERIANIS.

